

કોઈપણ પ્રકારનું વાયરીંગ કામ શરૂ કરતાં પહેલા એ જાણવું જરૂરી છે કે, સંપૂર્ણ વાયરીંગ પૂરૂ કરવા માટે જરૂરી મટીરીયલનો જથ્થો, તેનું સ્પેશીફિકેશન, તેની કિંમત અને કામ પૂર્ણ કરવા માટે લેબર કોસ્ટ કેટલી થશે. મટીરીયલ કોસ્ટ અને લેબર કોસ્ટની ગણતરી કરવાની રીતને એસ્ટીમેશન (આકારણી) કહેવામાં આવે છે. વાયરીંગ એસ્ટીમેશન કાઢવા માટે નીચેની બાબતો જરૂરી છે, કે ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ.

1. ડ્રોઈંગ અથવા જરૂરીયાતની વિગતો
2. મટીરીયલનું સ્પેશીફિકેશન પ્રકાર
3. વાયરીંગનો પ્રકાર
4. મકાનનો પ્રકાર
5. પ્રવર્તમાન મજૂરી દર
6. વાયરીંગ નિયમોની જાણકારી
7. લે-આઉટ ડાયાગ્રામ અને વાયરીંગ ડાયાગ્રામ

1. ડ્રોઈંગ અથવા જરૂરીયાતની વિગતો :

બિલ્ડીંગનું ડ્રોઈંગ, વાયરીંગ ડ્રોઈંગ કે પોઈન્ટની જરૂરીયાત વગેરે બાબતો હોવી જોઈએ. તેનાથી કુલ કેટલા પોઈન્ટ અને કુલ લંબાઈની જાણકારી મળે છે. જો ગ્રાહક તરફથી ડ્રોઈંગ પૂરૂ પાડવામાં આવે તો વાયરમેને ગ્રાહકની જરૂરીયાત મુજબનું વાયરીંગ લે-આઉટ કે ડ્રોઈંગ બનાવવું જોઈએ.

2. મટીરીયલનું સ્પેશીફિકેશન પ્રકાર :

બજારમાં વાયરીંગ મટીરીયલ ઘણી જાતના અને વિવિધ ક્વોલીટીના મળતા હોય છે એટલે ક્યાં સ્ટાન્ડર્ડનું મટીરીયલ ઉપયોગમાં લેવાનું છે તે બાબતની સ્પષ્ટતા કરવી જરૂરી છે.

3. વાયરીંગનો પ્રકાર :

વાયરીંગનો પ્રકાર નક્કી કરવો તે ખૂબ જરૂરી છે કારણ કે, વાયરીંગના અલગ - અલગ પ્રકાર માટેનો સમયગાળો અને લેબર કોસ્ટ અલગ-અલગ થાય છે. ઉદાહરણ તરીકે ઓપન સરકેશ કોન્ડ્યુટ વાયરીંગ સરળ રીતે અને ઓછો સમય લે છે, જ્યારે કન્સીલ્ડ કોન્ડ્યુટ સમય તેમજ તેની લેબર કોસ્ટ વધારે હોય છે ઉપરાંત ઓપન વાયરીંગ એસેસરીઝ કરતાં કન્સીલ્ડ એસેસરીઝની કિંમત પણ વધારે હોય છે.

4. મકાનનો પ્રકાર :

મકાનનું સીવીલ કન્સ્ટ્રક્શન તેમજ તેનાં સ્ટ્રક્ચરની બાબત મજૂરી ખર્ચમાં અગત્યનો ભાગ ભજવે છે.

5. પ્રવર્તમાન મજૂરી દર :

એસ્ટીમેશન તૈયાર કરતી વખતે વાયરીંગ કામ માટેની પ્રવર્તમાન મજૂરી દરની જાણકારી હોવી જરૂરી છે. વાયરીંગનાં પ્રકાર મુજબ તે

અલગ-અલગ હોય છે. વાયરીંગ કામના મજૂરી દર પોઈન્ટના હોય છે. સામાન્ય રીતે એક સ્વીચથી એક સાધન (લેબર કોસ્ટ) કન્ટ્રોલ થાય તેને એક પોઈન્ટ કહેવામાં આવે છે. જ્યારે એક પોઈન્ટ ગણવામાં આવે છે. સરકેશ વાયરીંગ અને કન્સીલ્ડ વાયરીંગ મજૂરી દર અલગ-અલગ હોય છે. માલ-મટીરીયલ સિવાયનાં મજૂરીનાં પોઈન્ટનાં દર અલગ-અલગ હોય છે. તેમજ વાયરીંગ મજૂરીનાં દર (જેમ કે અર્થોગ સિસ્ટમ તૈયાર કરવી, અન્ડરગ્રાઉન્ડ રન કરવો વગેરે) ના ભાવ અલગ-અલગ હોય છે.

6. વાયરીંગ નિયમોની જાણકારી :

વાયરીંગ એસ્ટીમેશનમાં આ બાબત પણ ઘણી મહત્વની ઇન્ડિયન ઇલેક્ટ્રીસીટી (IE) નાં નિયમોનાં આધારે ઇન્સ્ટોલેશન અને ટેસ્ટીંગ થવું જોઈએ.

વાયરીંગ એસ્ટીમેશનની રીતો :

વાયરીંગ ઇન્સ્ટોલેશન માટે ઉપરોક્ત જરૂરી બાબતોની યથા બાદ તેમજ વાયરીંગનો પ્રકાર નક્કી થયા બાદ કુલ ગણતરી કરવા માટે નીચે મુજબનાં પગલાં અનુસરી શકાય.

1. એસ્ટીમેશનના પ્રથમ પગલાં તરીકે વાયરીંગ પ્રો અભ્યાસ ગણી શકાય જો તે ઉપલબ્ધ ન હોય તો ગ્રાહકની જરૂરીયાતો અંગેનો લે-આઉટ તૈયાર કરવો.

2. વાયરીંગ પ્લાન્ટમાં દર્શાવ્યા અનુસાર કે જરૂરીયાત મુજબ લાઈટ પોઈન્ટ, ફેન પોઈન્ટ, પાવર પોઈન્ટ વગેરેની ગણતરી ટોટલ કનેક્ટેડ લોડની ગણતરી કરવામાં આવે છે. તેનાં સર્કિટની સંખ્યા તેમજ સર્વિસ લાઈન સિંગલ ફેઝ કે ટ્રી ફેઝની પડશે તે નક્કી થાય છે. (સામાન્ય રીતે 6000W કરતાં વધારે હોય તો સપ્લાય કંપની ટ્રી ફેઝ સર્વિસ લાઈનની ભલામણ કરે છે. 6000W થી નીચેનાં લોડ માટે સિંગલ ફેઝ સર્વિસ લાઈન લેવામાં આવે છે.)

3. ટોટલ લોડને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે. લાઈટિંગ અને પાવર લોડ. લાઈટિંગ લોડનાં આધારે લાઈટિંગ કે ફેન સર્કિટ પાવર લોડનાં આધારે પાવર સર્કિટની સંખ્યાની ગણતરી કરવામાં છે.

4. ગ્રાહકના મકાનનાં વિસ્તારમાં એનર્જીમીટર બોર્ડ, સ્વીચ તેમજ ડીસ્ટ્રીબ્યુશન બોર્ડનું સ્થાન નક્કી કરવામાં આવે છે.

5. વાયરીંગનાં પ્રકાર મુજબ પીવીસી પાઈપ, પીવીસી કે કેર્પીંગ કે અન્ય સપોર્ટીંગ મટીરીયલની ગણતરી કરવામાં આવે પાઈપ કે કેર્પીંગ ગણતરી માટે વાયરીંગ લે-આઉટનો ઉપયોગ થાય છે.

6. વાયરીંગ ડાયાગ્રામ પરથી કુલ જરૂરી વાયરની લંબાઈ ગણતરી કરવામાં આવે છે. સાઈઝ પ્રમાણે મુખ્ય બે વાયર વપરાય છે.

- બોક્સ, સ્કૂ વગેરેની સાઈઝ, પ્રકાર અને સંખ્યાનું લીસ્ટ બનાવવામાં આવે છે.
9. મટીરીયલનાં જથ્થાનાં અધારે પ્રવર્તમાન બજારભાવ પ્રમાણે કુલ મટીરીયલ કોસ્ટ નક્કી કરવામાં આવે છે.
10. માલ સામાનનાં ભાવમાં વેરીએશન થતું હોય છે. તેમજ કોઈ આકસ્મિક મટીરીયલ કે અન્ય ખર્ચને પહોંચી વળવા કુલ ખર્ચનાં 5% કન્ટીન્જન્સી (આકસ્મિક) ખર્ચની કિંમત ઉમેરવામાં આવે છે.
11. કુલ મજૂરી કામની કિંમત નક્કી કરવામાં આવે છે. અર્થાંગ સિસ્ટમ, કેબલ લેઈંગ, ગ્લાન્ડ ફીટ કરવી વગેરે જેવા ખાસ કામની મજૂરી અલગ હોય છે. તે બાબતો ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે છે.
12. ઉપરોક્ત કુલ ખર્ચમાં જો કામ મોટું હોય તો સુપર-વાઈઝરી અને ઇન્સ્પેક્શન ખર્ચ ઉમેરવામાં આવે છે.
7. કુલ જરૂરી અર્થાંગ વાયરની ગણતરી કરવામાં આવે છે. વાયર માટે 8SWG નો જી.આઈ. કે કોપર વાયર વાપરવામાં આવે છે. હાઉસ વાયરીંગ પીવીસી ઇન્સ્યુલેટેડ વાયર પણ અર્થાંગ માટે વાપરવામાં આવે છે.
8. વાયરીંગ ડાયાગ્રામ પરથી જરૂરીયાત વાયરીંગ એસેસરીઝ કે સ્વીચ, સોકેટ, સીલીંગ રોઝ, જંકશન બોક્સ, માઉન્ટીંગ